

Rapport

Rapport over een klacht over de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond te Rotterdam

Datum:

Rapportnummer: 2012/141

Klachtformulering

Verzoeker verrichtte op 13 mei 2011 als monteur werkzaamheden aan een geldautomaat in opdracht van zijn werkgever. Verzoeker klaagt erover dat hij op diezelfde dag onterecht is aangehouden en overgebracht naar het politiebureau door politieambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond. Daarnaast klaagt verzoeker erover dat de politieambtenaren hem na zijn vrijlating geen excuses hebben aangeboden en hem niet hebben teruggebracht naar de plaats waar zij hem hebben aangehouden.

Standpunt verzoeker

Op 13 mei 2011 kreeg verzoeker van zijn werkgever R. B.V. het verzoek om werkzaamheden te verrichten aan een geldautomaat aan de Coolsingel in Rotterdam. Verzoeker had een spijkerbroek aan en was verder gekleed in bedrijfskleding. Op zijn blauwe T-shirt en jas stond op de linker bovenzijde met witte letters een (vaag) bedrijfslogo. Verzoeker had ook een juten tasje bij zich, met daarin enkele gereedschappen. Met een schroevendraaier probeerde hij lijmresten te verwijderen van de geldautomaat. Verzoeker stond met zijn rug naar de straat. Na enkele minuten hoorde hij achter zich: "handen omhoog en die schroevendraaier laten vallen". Verzoeker dacht eerst dat het een grap was van een toevallig passerende collega, maar toen hij zich omdraaide, zag hij twee vrouwelijke politieambtenaren. Met hun linkerhand wezen ze naar hem en hun rechterhand rustte op de holster van hun pistool. Verzoeker stak zijn handen in de lucht en liet de schroevendraaier pardoos vallen. Hierop vertelde een van de politieambtenaren dat hij was aangehouden. Pas daarna mocht verzoeker vertellen waar hij mee bezig was. Verzoeker toonde zijn rijbewijs en het legitimatiepasje van zijn werkgever. Verzoeker vertelde de ambtenaren dat ze het nummer van zijn werkgever konden bellen om zijn verhaal na te gaan en dat ze ook het nummer van de leverancier en beheerder van het betrokken geldautomaat konden bellen om navraag te doen. Verzoeker kreeg als enige reactie dat ze dat wel op het bureau zouden uitzoeken. Met een politiebusje werd hij naar het bureau vervoerd. Aldaar werd hij voorgeleid aan de hulpofficier van justitie. De aanhouding was volgens de hulpofficier correct, maar uit navraag was inmiddels gebleken dat verzoeker rechtmatig werkzaamheden verrichtte aan de betaalautomaat. Verzoeker werd heengezonden.

Verzoeker vindt dat de politie met een kanon op een mug heeft geschoten. Verzoeker kan begrijpen dat de situatie verdacht op de beide politieambtenaren overkwam. Maar dat legitimeerde hen nog niet hem ook aan te houden. Ze hadden hem ter plaatse normaal kunnen benaderen en vragen wat hij aan het doen was. Hij heeft dezelfde situatie nog een keer meegemaakt. Toen heeft de politie ter plaatse navraag gedaan bij zijn werkgever en

kon hij zijn werk gewoon afmaken. Verzoeker vindt het buiten alle proporties dat ze hem hebben aangehouden. Als de politie bij zijn heenzending op het bureau excuses had gemaakt voor het misverstand, dan was voor verzoeker de kous af geweest. Nu werd hij gewoon op straat gezet en moest hij zelf teruglopen naar de plek waar hij aan het werk was. Zelfs een kop koffie kon er niet van af. Dat verzoeker zelf begrip zou hebben getoond voor zijn aanhouding en voorgeleiding, zoals de korpsbeheerder in de afdoeningsbrief van zijn klacht schreef, ontgaat verzoeker volledig. Verzoeker heeft zich in zijn ogen normaal, correct gedragen en op een nette manier met de betrokken politieambtenaren gecommuniceerd.

Standpunt korpsbeheerder politie Rotterdam-Rijnmond

In reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman liet de korpsbeheerder het volgende weten. De omstandigheden waaronder verzoeker zijn werkzaamheden uitvoerde en het feit dat er in die wijk veel skim-activiteiten plaatsvonden, maakten dat er voor de betrokken politieambtenaren sprake kon zijn van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit. De korpsbeheerder verwees hierbij naar zijn eerdere brief aan verzoeker. Daarin somde de korpsbeheerder de omstandigheden op waaronder de politieambtenaren verzoeker aantreffen. Hij stond met een schroevendraaier in een pinautomaat te steken. Daarbij was hij niet duidelijk herkenbaar als servicemedewerker, die in opdracht van een bank bezig was met storingsdienst. Op zijn shirt was een vaag logo zichtbaar. Ook was verzoeker in het bezit van een soort van legitimatiebewijs van R. B.V. Uit niets bleek de opdracht om de storing te verhelpen. Het is verder niet gebruikelijk dat een medewerker van een storingsdienst met een grote schroevendraaier in de gleuf voor een pinpas steekt.

De korpsbeheerder liet verder weten dat verzoeker in november 2010 tijdens zijn werkzaamheden ook met de politie in contact is geweest. Toen heeft de politie ter plaatse wel direct het verhaal van verzoeker geverifieerd bij zijn werkgever. De werkgever bevestigde het verhaal van verzoeker en daarmee was de kous af. De korpsbeheerder gaf aan dat deze wijze van optreden voor iedereen de voorkeur heeft. Dit doet echter niet af aan de rechtmatigheid van de aanhouding van verzoeker op 13 mei 2011. Volgens de korpsbeheerder heeft de werkgever ook te zorgen voor deugdelijke legitimatie en verklaring omtrent de aard van de werkzaamheden van zijn werknemers. De politie heeft de werkgever gewezen op het nemen van voorzorgsmaatregelen, om vergelijkbare situaties in de toekomst te kunnen voorkomen.

In de mutatie die de korpsbeheerder over het incident in november 2010 overlegde, staat vermeld dat de betrokken politieambtenaar verzoeker aantrof op de Bergweg bij een

bankgebouw. Hij zag dat de hele pinautomaat uit de muur stak en dat er een man met een schroevendraaier in bezig was. De politieambtenaar sprak de man aan. Hij bleek de automaat aan het resetten. De politieambtenaar controleerde de gegevens en alles bleek in orde.

In het kader van het onderzoek verstrekte de korpsbeheerder het intern klachtendossier. In het verslag van de interne klachtafhandeling staat dat de twee betrokken politieambtenaren verzoeker hadden aangehouden, omdat hij met een grote schroevendraaier in een geldautomaat stond te steken. Verzoeker had wel een soort legitimatiebewijs bij zich, maar kon geen opdracht om een storing te verhelpen tonen. Hij kwam wel met een telefoonnummer, maar niet geverifieerd kon worden wie men aan de lijn zou krijgen. Verder staat vermeld dat verzoeker tijdens zijn aanhouding en voorgeleiding alle begrip toonde voor de situatie, zowel naar de politieambtenaren die hem hadden aangehouden, als naar de hulpofficier van justitie.

Op een aanvullende vraag van de Nationale ombudsman aan de korpsbeheerder hoe lang verzoeker op het politiebureau is geweest, liet deze weten dat dit hooguit 45-60 minuten was.

Verklaring politieambtenaar X

In het kader van het onderzoek legde politieambtenaar X. voor zover van belang voor het onderzoek de volgende verklaring af.

Op 13 mei 2011 werden X en haar collega op een zijstraat van de Coolsingel aangesproken door het publiek. Op de Coolsingel zou een man vreemd gedrag vertonen bij een geldautomaat. X en haar collega zijn naar die plaats gelopen en zagen een man met een schroevendraaier heen en weer gaande bewegingen maken over de bewuste geldautomaat. Zij hebben de man van achteren op een voor hen veilige manier benaderd, de een links, de ander rechts van de man. X vroeg hem wat hij aan het doen was. De man draaide zich om en vertelde dat hij aan het werk was. X vroeg de man nogmaals wat hij aan het doen was. De man liet weten dat hij toestemming had en dat de politieambtenaren zijn werk konden bellen. De situatie kwam verdacht op X over. Het leek er meer op dat de man de automaat aan het vernielen was. De man was gekleed in een spijkerbroek en een donkerblauwe jas en dito T-shirt. Op de jas stond een heel vaag, verwassen en niet leesbaar logo. De man had een wit stoffen tasje bij zich. Naderhand bleken daar een bos sleutels en allerlei gereedschappen in te zitten. X heeft de man meegedeeld dat hij was aangehouden. Zijn verhaal hebben de beide politieambtenaren niet op straat, maar op het bureau uitgezocht. Als meneer duidelijk herkenbaar als monteur of servicemedewerker gekleed was geweest en een duidelijke legitimatie had kunnen overleggen en hij bijvoorbeeld ook nog een gereedschapskoffer bij zich had gehad, in plaats van een stoffen tasje, dan hadden beide politieambtenaren het op straat uitgezocht. De aangetroffen situatie was daarvoor in dit geval te onduidelijk.

Op het hoofdbureau werd meneer voorgeleid aan de hulpofficier van justitie. Daar heeft X het telefoonnummer gebeld van het bedrijf dat meneer opgaf. Al snel bleek dat verzoeker daadwerkelijk in opdracht van een bedrijf werkzaamheden aan de geldautomaat verrichtte. De politie heeft X er op gewezen voortaan in duidelijk herkenbare bedrijfskleding zijn werk te doen. Het contact met verzoeker is volgens X beleefd en correct verlopen. Vervolgens werd hij heengezonden.

Reacties op het verslag van bevindingen

De standpunten van verzoeker en de korpsbeheerder werden opgenomen in een verslag van bevindingen. Het verslag werd aan verzoeker en de korpsbeheerder toegestuurd, in het kader van hoor en wederhoor.

In reactie op het verslag liet verzoeker weten dat de verklaring van X niet overeenkwam met de werkelijkheid. Verzoeker stelde dat hij *voor* zijn aanhouding helemaal niet was aangesproken door X of haar collega. Als de politieambtenaren dit wel hadden gedaan, had verzoeker hen kunnen uitleggen dat hij rechtmatig zijn werk deed. Verzoeker liet verder weten dat hij na november 2010 en voor 13 mei 2011 nog een keer is aangesproken door ambtenaren van de politie Rotterdam-Rijnmond bij het verrichten van zijn werkzaamheden aan geldautomaten. Die ambtenaren hebben een en ander ter plaatse geverifieerd, waarna verzoeker weer verder kon met zijn werk. Verzoeker kwam dus voor in de politieregistraties. Als de politieambtenaren de systemen op 13 mei 2011 ter plaatse hadden geverifieerd, was het niet zo uit de hand gelopen.

Het verslag van bevindingen was voor korpsbeheerder aanleiding om zijn eerder ingenomen standpunt aan te vullen op het punt dat verzoeker na zijn aanhouding niet is teruggebracht naar de plaats waar hij was aangehouden. Het politiebureau waar naar toe verzoeker is overgebracht en de plaats waar hij was aangehouden, zijn slechts enkele minuten loopafstand van elkaar verwijderd. Volgens de korpsbeheerder gaf dit een genuanceerder beeld over de beslissing van de betrokken politieambtenaren om verzoeker niet terug te brengen naar de plaats van aanhouding.

Beoordeling

Beoordelingscriterium Nationale ombudsman

Het evenredigheidsvereiste houdt in dat de overheid een middel kiest om haar doel te bereiken dat niet onnodig ingrijpt in het leven van de burger en dat in evenredige

verhouding staat tot dat doel.

Voor de beoordeling van de klacht is het allereerst van belang of politieambtenaar X en haar collega verzoeker als verdachte konden aanmerken, toen zij hem aantroffen bij de geldautomaat.

Wanneer de politie iemand aanhoudt, dan moet deze persoon volgens de wet zijn aan te merken als verdachte. Artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond) noemt een verdachte iemand tegen wie uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld voortvloeit aan enig strafbaar feit. De Nationale ombudsman is van oordeel dat verzoeker als verdachte kon worden aangemerkt. Voldoende is komen vast te staan dat verzoeker niet gekleed was in duidelijk herkenbare bedrijfskleding. Verzoeker had een stoffen tasje bij zich met gereedschap en hij stond met een schroevendraaier in de geldautomaat te rommelen. De Nationale ombudsman kan goed begrijpen dat dit op de betrokken politieambtenaren verdacht overkwam, en kennelijk ook op het publiek, dat de politieambtenaren eerder had aangesproken op de man bij de geldautomaat. Overigens gaf verzoeker in zijn klacht naar de politie zelf ook te kennen dat hij kon begrijpen dat de situatie op de betrokken politieambtenaren verdacht overkwam.

Vervolgens is de vraag of de politieambtenaren verzoeker moesten aanhouden om zijn gegevens op het politiebureau te controleren, of dat zij dit ter plaatse konden afdoen.

De Nationale ombudsman vindt het geen onbegrijpelijke keuze van de politieambtenaren dat zij verzoeker op heterdaad hebben aangehouden (zie Achtergrond) en zijn verhaal niet op straat hebben uitgezocht. Iedereen kan zich uitgeven als servicemonteur van een geldautomaat. Zeker in tijden waarin geldautomaten met regelmaat worden geskimd, is het begrijpelijk dat de politie alert reageert en zorgvuldig uitzoekt of ze daadwerkelijk van doen hebben met een servicemonteur en niet met iemand die zich voor monteur uitgeeft. Verzoeker had de schijn tegen zich en had dit aan zichzelf te wijten. Op het bureau konden de politieambtenaren in een beheersbare omgeving de identiteit van verzoeker vaststellen en het verhaal van verzoeker (bij zijn werkgever) controleren. Hoezeer de Nationale ombudsman kan begrijpen dat het voor verzoeker een vervelende gewaarwording moet zijn geweest, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de betrokken politieambtenaren verzoeker terecht hebben aangehouden. Dat verzoeker bij eerdere gelegenheden tijdens zijn werkzaamheden wel door de politie op straat is gecontroleerd, zonder te worden aangehouden doet hier niet aan af. Integendeel, dit had voor hem aanleiding moeten zijn om er voor te zorgen dat hij onmiddellijk kon aantonen dat hij legale werkzaamheden verrichtte.

Op basis van de verklaring van zowel verzoeker als van de politie kan worden aangenomen dat het contact tussen verzoeker en de politie netjes is verlopen. Zodra duidelijk werd dat verzoeker gewoon zijn werk deed, is hij ook heengezonden. De Nationale ombudsman vindt niet dat het op de weg van de politie had gelegen om

verzoeker excuses aan te bieden. Daartoe was geen aanleiding nu de politie juist en correct handelde en verzoeker onvoldoende maatregelen had genomen om te voorkomen dat hij (opnieuw) als verdachte zou worden aangemerkt. Verder is de Nationale ombudsman van oordeel dat het in dit geval niet van de politie verwacht had hoeven worden dat zij verzoeker met een dienstauto had teruggebracht naar de plek waar hij was aangehouden. Het hoofdbureau waar naartoe verzoeker was overgebracht, is namelijk slechts enkele minuten lopen van de plek waar verzoeker was aangehouden. Er is niet gehandeld in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond is niet gegrond.

De Nationale ombudsman

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Wetboek van Strafvordering

Artikel 27

“ 1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit.

2. Daarna wordt als verdachte aangemerkt degene tegen wien de vervolging is gericht.

3. De aan de verdachte toekomende rechten komen tevens toe aan de veroordeelde tegen wie een strafrechtelijk financieel onderzoek is ingesteld of te wiens aanzien op een vordering van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht niet onherroepelijk is beslist.”

Artikel 53

“1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid.

4. Geschiedt de aanhouding door een ander, dan levert deze den aangehoudene onverwijld aan een opsporingsambtenaar over, onder afgifte aan deze van mogelijk in beslag genomen voorwerpen, die dan handelt overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande lid en, zo nodig, de artikelen 156 en 157.”